

Klockarbord

Arkeologisk förundersökning
av fastigheten Klockarbord 1:1,
Bro s:n, Upplands Bro kommun, Uppland

Per Widerström
Rapport 2002:23

Klockarbord

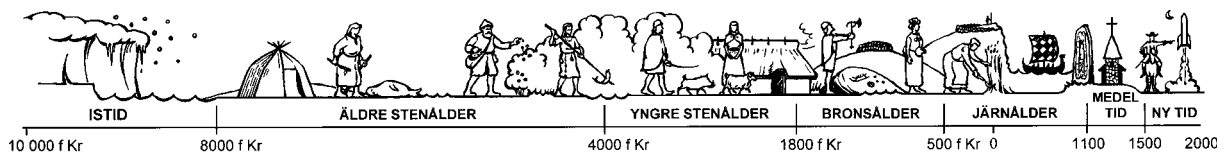
Arkeologisk förundersökning av fastigheten
Klockarbord 1:1, Bro s:n, Upplands Bro kommun,
Uppland

Per Widerström
Rapport 2002:23

Rapporten finns i PDF-format på adressen
www.lansmuseum.a.se/arkeologi/rapport02.html

 STOCKHOLMS LÄNS MUSEUM

Box 6176 102 33 Stockholm
Tel 08-690 69 60 Fax 08-32 32 72
Besöksadress: Klarahuset, Sabbatsbergsvägen 6
Hemsida www.lansmuseum.a.se

Tidaxel: Mats Vänehem

© Stockholms läns museum
 Produktion: Stockholms läns museum
 Redaktionell bearbetning: Åsa Lundström

Allmänt kartmaterial: Lantmäteriverket. Medgivande 97.0133
 Stockholm 2002

Innehåll

Sammanfattning	7
Bakgrund	7
Topografi och fornlämningsmiljö	7
Syfte	8
Metod	8
Undersökningen	8
Resultat	9
Referenser	9
Administrativa uppgifter	9

Figurförteckning

Fig 1. Blå kartan med läget för undersökningsområdet markerat	6
Fig 2. Ekonomiska kartbladet med läget för undersökningsområdet markerat	7
Fig 3. Plan över området med bevattningsdammen	9

Fig 1. Blå kartan med läget för undersökningsområdet markerat. Skala 1:100 000.

Sammanfattning

I samband med att Bro pastorat grävde för en bevattningsdamm söder om Bro kyrka utförde Stockholms läns museum en schaktningsövervakning. Så skedde med Länsstyrelsens medel. Inget av antikvariskt intresse påträffades i den annars så fornminnesrika omgivningen.

Bakgrund

Då Bro pastorat önskat anlägga en ny bevattningsdamm söder om Bro kyrka på fastigheten Klockarbord 1:1, Bro s:n, Upplands Bro kommun, utförde Stockholms läns museum en förundersökning i form av en schaktkontroll. Då inga fornlämningar finns kända och registrerade på platsen stod Länsstyrelsen i Stockholms län för kostnaden (Lst beslut 25/6 2002 dnr 2021-02-33710).

Topografi och fornlämningsmiljö

Bro kyrka är en stenkyrka som sannolikt härstammar från 1100-talet. Dess äldsta byggnadsdelar torde sannolikt vara långhusets väggar som är från 1100-talets senare del. Även dopfunten är från denna tid .

Flera kända fornlämningar finns registrerade i området kring kyrkan. Särskilt intressant är närheten till Husby gamla bytomt (RAÄ 79), förekomsten av älvkvarnar i en

Fig 2. Utsnitt ur Ekonomiska kartans blad (10I 9a Bro) med undersökningsområdet markerat. Skala 1:10 000.

berghäll ca 50 meter sydväst om kyrkan och 7 meter från bisättningshusets nordöstra hörn (Fmr RAÄ 256). Även omfattande gravfält finns i området t.ex. RAÄ 83 samt RAÄ 88. Den senare ofta kallad "Assurs hög" (kan också kallas Assers eller Assars hög). Även en mycket känd runsten (Assurs sten, U 617) finns placerad (dittälld under 1866. Tidigare inmurad i kyrkans vapenhus) norr om kyrkan. Stenens inskription har tolkats till;

"Ginnlög, Holmgers dotter, syster till Sygröd och till Göt, hon lät göra denna bro och resa denna sten efter Assur, sin man, son till Håkon jarl. Han var landvärmare mot vikingar med Geter. Gud hjälpe nu hans ande och själ."

Undersökningsområdet ligger i åkermark ca 20 möh. Marken har brukats under 1990-talet men ligger nu i vall.

Syfte

Syftet med undersökningen var att kontrollera huruvida fornlämningar som tidigare inte var kända i området kunde beröras av vattendammens anläggande. I synnerhet fanns fog för misstankar om att platsen kunnat hysa en boplats från bronsålder. Detta då topografin är utmärkt för denna tids boplats samt förekomsten av skålgrovar.

Metod

Vid grävningen användes en 2,8 tons Caterpillargrävare med plan skopa. Området grävdes stickvis djupare till det att arkeolog på plats inte längre ansåg närvaron av antikvarisk personal nödvändig. Då var djupet i hela schaktet klart under plogdjupet och inga indikationer på fornlämningar hade påträffats.

Undersökningen

Schaktet för bevattningsdammen var 20 meter i öst-västlig riktning och 9 meter i nord-sydlig. Djupet uppgick till mellan 0,70 och 0,55 meters djup. Inget av antikvariskt intresse påträffades, varken artefakter, kol eller sot. Tegel, plast, plåt och järnföremål påträffades dock i riklig omfattning. Vid ca 0,4 meters djup gick en skiftning i marklagrens karaktär som bedöms vara det största djup som plogen nått. Inga kulturlager fanns under detta djup och inga spår efter förhistoriska kulturlager kunde ses i det genomplöjda lagren.

Bitvis var ytan redan omgrävd. Plåt- samt plastband fanns nedgrävda till större djup än 0,50 meter.

I schaktets södra del visar profilen att plogens djup var jämt vid ca 0,3 meters djup.

Södra ytan hade ett mycket luckert och lättgrävt lager ovan ett hårt kompakt lager. Medan den norra delen av schaktet var omedelbart hårt och kompakt. Där var även mycket sten av storleken mindre än 10 cm. En anhopning av större sten framkom i schaktets nordöstra hörn.

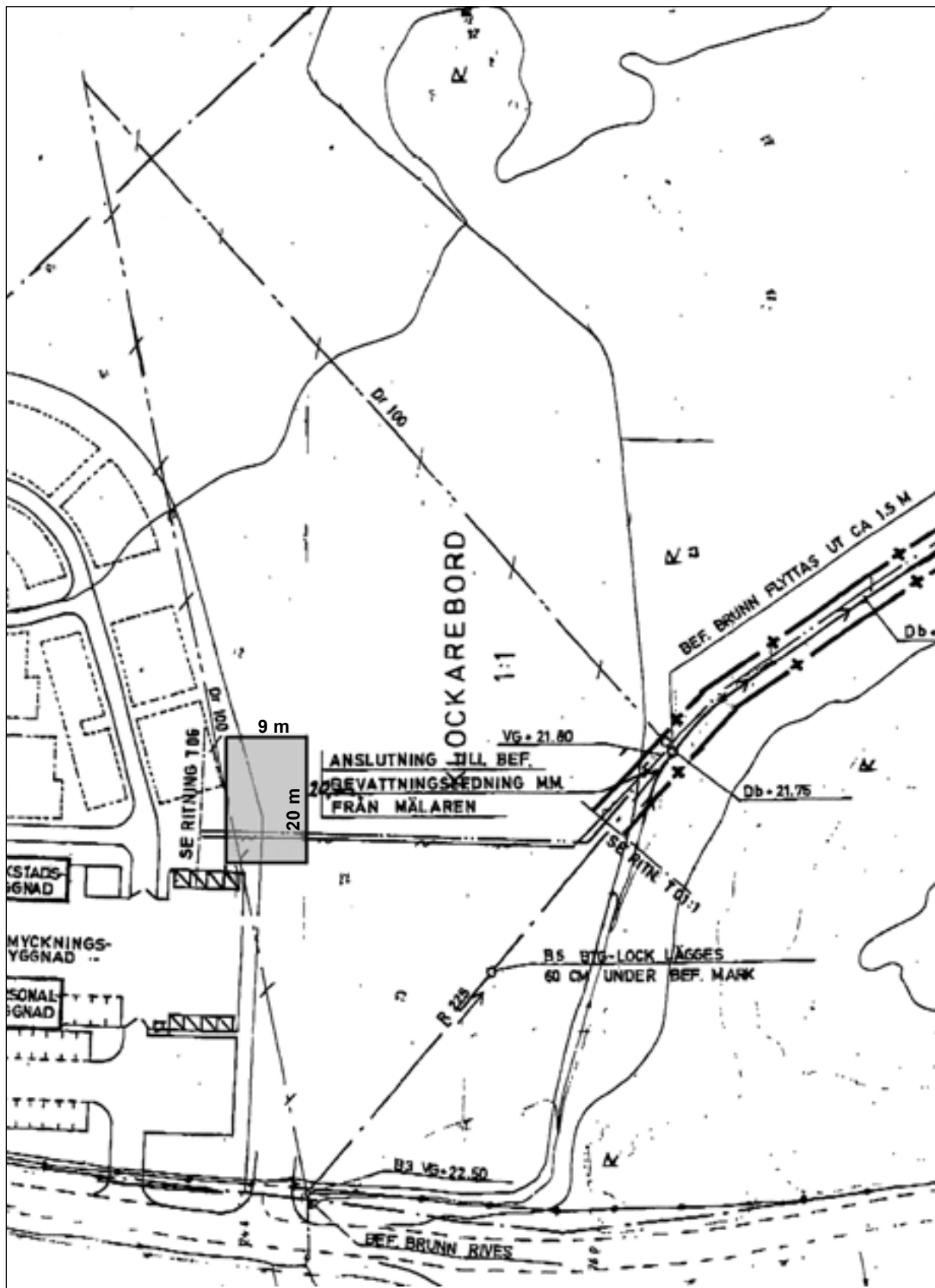

Fig 3. Plan över området med bevattningsdammen

Resultat

Inga spår efter förhistorisk verksamhet har kunnat konstateras. Inga föremål har heller tillvaratagits.

Referenser

Almqvist, B., 1999 Riksantikvarieämbetets byggnadsregister (2002-08-27) <http://www.raa.se/byggnadsreg/REGISTER/01/0139.htm>

Tekniska och administrativa uppgifter

Antikvarisk personal vid undersökningen:	Per Widerström, Stockholms läns museum
Stockholms läns museum dnr:	2002:114
Länsstyrelsens dnr:	2021-02-33710
Landskap:	Uppland
Kommun:	Upplands Bro
Socken:	Bro
Ekonomiska kartan, blad	10I 9 a
Antikvarisk personal:	Per Widerström, Stockholms läns museum
Grävmaskinist	Peter Gustafsson, Bro pastorat, box 37, 197 21 BRO
Undersökningstid:	aug 2002
Fynd:	Inga fynd har tillvaratagits
Arkivmaterial:	Förvaras på Stockholms läns museum
Koordinater kyrka	X= 6599.8300 Y = 1603.1500
Koordinater schakt (ca)	X= 6599.8000 Y = 1603.1300